

ፅንሰታ ለማርያም

ንባባት: ኤፌ. 1:3-12፣ ዘፍጥ 3:9-15፣ ግ.ሐ. 1:12-15፣ ሉቃ 1:26-38

ሰብከት: መሰሠረታቲሃ ውስተ አድባር ቅዱሳን፣ ያበድሮን እግዚአብሔር ለአናቅጸ ጽዮን፣ እምኩሉ ተዓይኒሁ ለያዕቆብ። መዝ 87:1-2

አብ ዋዜማ ናይ ጽንሰታ ለማርያም ለልዩ በእዴይ ለሐኩዋ ለድንግል እንተ እምኔሃ ተሰባእኩ ይቤ እግዚአብሔር መንበሩ ዘኪሩቤል ዘኢዮር ማኅድሩ ዘኢይትነገር ቃል ኅደረ ላዕሌሃ። መንበሩ አብ ኪሩቤል ማኅደሩ አብ ኢዮር ዝኾነ እግዚአብሔር ባዕለይ ብኢደይ ንድንግል ፈጠርክዋ፤ ክንገር ዘይክልል ቃል አብአ ሓደረ፤ እናበለ ሕርየት ማርያም ካብ መጀመርያ ብእግዚአብሔር ከም ዝኾነንን ኩሉ ናታ ዘበለ ምስቲ ዝወለደቶ ክርስቶስ ተተሓሔዙ ከምዝኾይድ ይነግረና። ኩሉ እምነትና አብ ማርያም ካብ ክርስቶስ ፈሊና ክንርእዮ አይክልልን እዩ። ኩሉ ናታ ዘበለ ምስ ወዳ ዝተተሓሓዘ እዩ።

አብ እምነትና አርባዕተ አዕማድ እምነት ብዛዕባ ማርያም አለውና፡

1. ማርያም አደ አምላኽ እያ። አብ ጉባኤ ኤፌሱስ ብ431 አበው ማርያም አደ አምላኽ ኢሎም ወሲኖም።
2. ማርያም ብዘይ ኃጢአት አዳም ተጸኒሳ። ፕዮስ ፱ ብ1854 ንኹሎም አቡናትን ጉባኤ ጳጳሳትን ሲኖዶሳትን ድሕሪ ምሕታት ድንግል ብሕልንአ ድንግል ብሥግአ ኢሎም አዊጀም።
3. ማርያም ቅድምን ድሕርን ንክርስቶስ ምውላዳ ድንግል እያ። ፭ይ ጉባኤ ኮንስታንቲፕል ብ553 አዊጁ።
4. ማርያም ብሥግአን ብነፍሳን ንሰማይ ፈሊሳ። ፕዮስ XII ብ1950 አዊጀም።

ብዓለ ጽንሰታ ለማርያም ብናይ ሃገርና ስርዓት አብ 13 ታሕሣሥን አብ 7 ነሓስን ይዝከር። ማርያም ሓጢአት አይለኸፋን ካልኣት ኩልና አብ ሓጢአት ተወሊድና። ናይ ማርያም ብዘይ ኃጢአት ምጽናሳ ከም ዓምዲ እምነት አብ ካቶሊካዊት ቤተ ክርስቲያን ታሕሣሥ 8 1854 ብፕዮስ 9ይ አብ ሮማ ብዕሊ እምነት ቤተክርስቲያን ምጳኑ ተአዊጁ። “ካብ ፈለማ እዋን ጽንሰታ ጀሚራ ፍሉይ ብዝኾነ ጸጋን ናይ ከሃሌኩሉ አምላኽ ጉንዖን ብናይ ኢየሱስ ክርስቶስ መድኅን ዓሌት ሰብ ትሩፋትን ብዕዕት ድንግል

ማርያም ካብ ዝኾነ ርስሓት ኃጢአት ናጻ ኮይና ተዓቂባ እያ” ፕዩስ ህይ Ineffabilis Deus (1854). እዚ ዓምዲ እምነት ዝእውጅ ማርያም ብጸጋ አምላኽ ካብቲ መጀመርያ ካልኢት ጽንሰታ ካብ ኩሉ ኃጢአት አዳም ነጻ ኮይና ከም ዝተወልደት ይነግረና። ማርያም ከም ኩሉ ሰብ ብሥጋዊ ርክብ አቦአን አዲአን (ሃናን እያቄምን) እያ ተወሊዳ፤ እንተ ኾነ እግዚአብሔር ብፍሉይ ክእለቱ ካብ ኩሉ ኃጢአት ነጻ ገርዋ። (ሓ/ት/ክ/ 491)። ካልኢት ኩልና ኣብታ ዝተጸነሰናላ ደቂቕ ብኃጢአት አቦና አዳምን ሔዋንን ንልከፍ። እዚ ኃጢአት ብጥምቀት ነጥፍኦ። ማርያም ግን ካብ መጀመርያ ተፈጥሮኦ ብዘይ ዝኾነ ሰብአዊ ድኽመት ኃጢአት እያ መጸኢ። ኣብዚ ዓለም ከምቲ አዳምን ሔዋንን ቅድሚ ኣብ ኃጢአት ምውዳቕም ዝነበርዎ ሕይወት እያ ተፈጠራ። እዚ ኹሉ አምላኽ ዝገበረላ ዓሰቢ ናይ ዝኾነ ዝገበረቶ ሰናይ ግብሪ አይኮነን፤ ወይ እውን ባዕላ ብዝገበረቶ ዝረኽቦቶ አይኮነን እዚ ኹሉ ብመንጽር እቲ አደ አምላኽ ክትከውን ተራእዩ አምላኽ ዝገበረላ እዩ። እምብአር እዚ ጽንሰታ ለማርያም እንብሎ ዘሎና ማርያም መን ምዃና ይገልጻልና። ከምኡ እግዚአብሔር መን ምዃኑን ንሕና ኣብቲ መወዳእታ ዘይብሉ ፍቕሩ እንታይ ክንከውን ከምእንኽእል ክነግረና ይክእል።

ኣብዚ ምስ ካልኢት ምስራቓውያን ኣብያተ ክርስትያናት ንፈላለ ማለት ምስራቓውያን ማርያም ኣብ ማሕፀን አዲአ ክትጽነስ እንከላ ምስ ኃጢአት እያ ተጸኒሳ ድሕሪ ምጽናሳ ግን ብጸጋ አምላኽ ድሒና ይብሉ። ንሕና ካቶሊካውያን ማርያም አደ ክርስቶስ ስለ ዝኾነት ዝኾነ ኃጢአት ክትንክፋ አይክእልን እዩ ምኽንያቱ ብመንጽር ክርስቶስ ተራእዩ። ከምኡ እቲ መልአኽ ከበስራ እንከሎ “ጸጋ ዝመልአኪ፤ እግዚአብሔር ምሳኺ እዩ” ክብላ እንከሎ ነቲ ኣብአ ዘሎ ጸጋ አምላኽ እዩ ዝሕብር ስለዚ ማርያም ካብ መጀመርያ ብዘይ ኃጢአት ተፀኒሳ ንብል።

ማርያም ነቲ ኩሉ ካብአ ዝድለ ክትፍጽም ምልእተ ጸጋ ክትከውን ግድን እዩ ነሩ ምኽንያቱ ኣብ ከርሳ ዝሓድር ካልአይ አካል ቅድስት ስላሴ ስለ ዝኾነ ማኅደር አምላኽ ክትከውን ካብ ኩሉ ኃጢአት ነጻ ክትከውን አልአ።

ኣብ ወንጌል ሉቃስ “ምልእተ ጸጋ እግዚአብሔር ምሳኺ እዩ” ክብላ መልአኽ ንሰምዕ። ኩሉ እምነትናን አኽብሮናን ኣብዚ እዩ ዝምስረት። እዚ ብስራት ገብርኤል መልአኽ ብዛዕባ ማርያምን ብዛዕባ እትጸወቶ ተራ ኣብ መደብ ድሕነትን እዩ ዝነግረና። እግዚአብሔር ምሳኺ እዩ ክብላ እንከሎ ሕይወት ማርያም አምላኽ ምስኦ ዘይነበረሉ እዋን የለን፤ ኩሉ ጊዜ ጸግኡ ምስ ዓደላ ንሳ ከአ ነቲ ዝዓደላ ጸጋ ትቕበል። ማርያም ቀዳመይቲ ካብ ኩሎም ቅዱሳንን አደ ቤተ ክርስትያንን እያ። ሓዲስ ትምህርቲ ክርስቶስ ቤተ ክርስትያን ነዚ ክገልጸልና እንከሎ “ማርያም ካብ ፈለማ እዋን ጽንሰታ አትሒዛ ዝተሸለመቶ ነፀብራቕ ፍሉይ ቅድስና ብምልኡ ካብ ክርስቶስ ዚመጽእ እዩ። ንሳ ብዝለዓለ አገባብ ብናይ ወዳ ትሩፋት ዝደጎነት እያ፤ እግዚአብሔር አቦ ድማ ካብ ካልእ ፍጡር ሰብ አዝዩ ብዝበለጸ ብኽርስቶስ ኣብ ሰማያት ባረኻ ኣብ ቅድሚኡ ብፍቕሪ ቅድስትን መንቅብ ዘይብላን ምእንቲ ኽትከውን ብኽርስቶስ ቅድሚ ዓለም ምፍጣሩ ንኣአ ሓርይዋ” (ሓ/ት/ክ/ 492) ይብል።

ሎሚ እምብአር ፍሉይ እንታይነት ማርያም ዘኪርና አሎና ብዘይ ናይ አቦና አዳም ኃጢአት ተጸኒሳ ዝብል። እዚ ዓምዲ እምነት ክንርድኦ ከቢድ እዩ ኩልና እንሰማማሎ ማርያም ኣብ ጉዳይ ድሕነትና ምስ አምላኽ ተሓባቢራ እያ። “ከምዝበልካኒ ይኹን” ክትብል እንከላ እሸታኦ ገሊጸ እያ። ቅዱስ ጳውሎስ ነዚ ክብርሃልና ኢሉ “ጊዜኡ ምስ በጽሖ አምላኽ ነቶም ኣብ ትሕቲ ስልጣን ሕጊ ዝነበሩ ምእንቲ ከድኅን ንሕና እውን ናይ ውሉድነት ሥልጣን ምእንቲ ኽንረክብ ነቲ ካብ ሰበይቲ ዝተወልደ ኣብ ትሕቲ ሕጊውን ዝኃደረ ወዱ ለአኾ” (ገላ 4:4-5) ይብል። ምሉእ ድላዩ ብምግላጻን ነቲ አምላኽ ዝሓተታ ክትእዘዝ ፍቓደኛ ምዃን ምስ ገለጸት ነቲ አዳምን ሔዋንን ብዘይ ምእዛዞም ዝፈጸምዎ አፍሪሳቶ። ንሳ ኣብ ሕይወታ እንታይ ከምዘድላዩ አይ ኮነትን ሓቲታ ነቲ አምላኽ ዝመደበላ እያ ተቐቢላ።

እዚ ናይ ማርያም እሽታ ንድለት አምላኽ ንኹልና ክንርድኦ ከቢድ እዩ ኣብ ዝተፈላለዩ እዋን አምላኽ ድላዩ ክንገብር እሽታና ይሓትት እዩ እንህቦ መልሲ ግን ንድላይ አምላኽ ዝነጽግ ይኸውን። ፍቃድካ ይኹን ብቻል ክንብሎ ቀሊል እዩ ክንገብሮ ክንፍጽሞ ግን ከቢድ እዩ።

ቅ. ዮውሐንስ ጳውሎስ ዳግማዊ ብ8 ታሕሣሥ 2003 ኣብዚ ብዓል ከምዚ እናበሉ ጸልዮም፡ “አንግስተ ሰላም ለምንልና. . . ንናይ ጓህን ስክፍታን ጸልማት ናይ ጽልእን ሕነ ምፍዳይን መንፈስ ቀንጥልና። አእምሮና ልባትናን ንእምነትን ንሕድገትን ክፈትልና”። ንሕና ኣብ ሕይወትና ነዘን ቃላት እናደገምና እንተ ነበርና ምሉእት ጸጋ አምላኽ ክንከውን ንኽእል ኢና።

አምላኽ ካባና ዝደልዮ ነገር አልኦዶ? እወ ይደሊ ክንእዘዞ ክንሰምዖ ድላዩ ክንፍጽሞ ይደሊ። ንሱ ነደሎ ኮይኑ ዘይኮነ ንኣና ኣብቲ መደቡ ከሳትፊና ይደሊ እዩ እዚ ካብ ማርያም ንምሃሮ። ማርያም ምስተ ሓተት “ሕራይ” ኢላ ተቐቢላ። እቲ ሕራይ ዝበለቶ ቀሊል አይነበረን እንተ ኾነ ንአምላኽ ሒዛ ሕራይ ኢላ። ኣብ ሕይወትና አምላኽ ሕራይ ክንብሎ ይደሊ እዩ። ብፍላይ ብስንኪ ድኽመትና ወይ ናይ ከማና ዝበሉ ሰባት ድኽመት ንድላይ አምላኽ ከይንሓድግ ናይ ሎሚ ብዓል የዘኻኸረና።

ማርያም ሓንሳእ ጸጋ ምስ ተቐበለት ብዘይ ፈተናን ጸገምን ትነብር ነራ ማለት አይኮነን እኳድኦ ዝኸበደ ፈተናን ጸበባ ተሕልፍ ነራ ብፍላይ ንወዳ ከዋርድዎ ክጸርፍዎ ኣብ መወዳእታ ኸአ ንሞት ፈሪዶም ክሰቕልዎ ክትርኢ እንከላ ክትቅበሎ ቀሊል አይነበረን። ንኹሉ ፈተናን ጸበባን እትኸእሎ ዝነበረት ኩኖ ጸበባ ዘሎ ራህዋ ኩኖ ፈተና ዘሎ ዓወት ርእያ ትኸእል ስለዝነበረት እዩ። ኣብ ቅድሚ ማርያም ቆምና ኣብ ኩሉ ጉዕዞ ሕይወትና ንፈተናን ጸበባን ክንሓልፎ ክትሕግዘና ሎሚ ንለምና።

እዚ ብዓል ብፍሉይ ነተን ምሉእ ሕይወተን ብመብጻዓ ዘወፈያ/ዩ ዝያዳ ትርጉም አልኦ። ማርያም ኣብነት ናይ እቶም ኩሎም ብንጽሕና ዝነብሩ እያ። ኣብ እምነትና ማርያም ምሉእ ሕይወታ ኃጢአት ዝብልዎ አይተንከፋን በዚ ንኹልና ብንጽሕና ክነብር ክንቃልስ ከምዘሎና ኣብ ሕይወታ ንርእዮ።

ኣብ ጽንሰታ ለማርያም ምእማን ማለት ኣብቲ ንኹሉ ዝሓሊ አምላኽ ምእማን እዩ። አምላኽ ንነፍሲ ወከፍና አቀዲሙ ንፍሉይ ዓላማን ተልእኮን ከምዝፈጥረና ንርኢ። አምላኽ ቅድሚ ምፍጣርና አቐዲሙ ንኹሉ ዘድልየና ባህርያውን መልዕልተ ባህርያውን ጸጋታት ነቲ ንሱ ዝደልዮ ክንገብር የሰናድወልና። አምላኽ ቅድሚ ኣብ ከርሲ አደና ምጽናስና እንታይ ከምዝገብረና አቐዲሙ ይፈልጥ እዩ። ኣብ ኤርምያስ “ኣብ ከርሚ አዴኻ ኸይሓነጽኩኻ ኃሬኹኻ ከይተወለድካ ኸአ ቐደስኩኻ ነሕዛብ ነብይ ኸትከውን ድማ መደብኩኽ በለኒ” (ኤር 1:5) ዝብል ነንብብ። እግዚኣብሔር ክፈጥረና እንከሎ ኣብዚ ዓለም አምጺኡ ዝሓድገና ባዕልና ክንምሓደር አይኮነን ዝሓድገና። ፍቕሪ አምላኽ ኩሉ ጊዜ ምሳና አሎ።

በዚ ብሩኽ ዕለት ብዓለ ጽንሰታ ለማርያም ክንዝክር እንከሎና ናይ ባዕልና ጽንሰት ዘኪርና ፍቕርን ምሕረትን አምላኽ ካብታ ዝተጸነስናላ ክሳብ እዛ ስዓት ዘይተፈልየና ነምስግና። ቅዱስ ጳውሎስ “ካብ ካልኦት ብሉጽ ዝገበረካ መንእዩ ዘይተቐበልካዮኽ እንታይ አሎካ፣ ዝተቐበልካ ካብ ኮንካኽ ስለምንታይ ከምዘይተቐበልካ ትሕበን” (1ቆሮ 4:7) እናበለ ኩሉ ዘሎና ህያብ አምላኽ ምጁኑ አለሊና ከምቲ አምላኽ ዝደልዮ ክነብሮ ይነግረና። ኹሉ ዘሎና ዝተወሃብናዮ እዩ፣ ኩሉ ኣባና ዝርከብ ጽቡቕ ውህበት ጸጋ አምላኽ እዩ። ኩልና ደቂ አምላኽ ጸጋ ዝተዓደልና ወረስቲ ጸጋ አምላኽ ኢና። ማርያም ካብኩልና ዝበለጸት እያ፣ ናይ ኩልና ደቂ አምላኽ አደና እያ፣ ንሳ ብምልኣት ጸጋ ረኺባ ብምልኡ እተስተማቕር እያ።

ሎሚ ነፍስወከፍና አብ አምላኽ ክንምለስ ልብና ንኸፈተሉ። ደቂ ማርያም ዘብለና ደቂ አምላኽ ክንከውን ከሎና ጥራሕ እዩ። ማርያም ጠበቓና ገርና ንክአልኩሉ አምላኽ ሰላም ፍቕሪ ምሕረት አውርደልና ንበሎ።

አማርያም አደና ብዘይ ኃጢአት አዳም ዝተጸነሰኪ ንኃጢአት ንክፍአት ንቂምታ ንኹሉ ንአምላኽን ሓውናን/ሓፍትናን ዘጉሂ ነገራት ከይንገብር ካብ ወድኺ ለምንልና። ንስኺ ጠበቓና ንስኺ አደና ኢኺ እሞ በዚ ንአኺ አብ እንዝክረሉ ዕለት ምልአት ጸጋ ተዓዲልና ክንውዕል ንልምነኪ አሎና።

ብሩኽ ብዓለ ፅንሰታ ለማርያም።

አባ ንጉሠ ፍሥሓ።